

EDITORIAL

La responsabilitat de la crisi

Ya sabem que això de que la culpa de la crisi es de tots, que "hem vixcut per damunt de les nostres possibilitats", es una falacia, perquè qui més qui manco no ha fet els últims anys més que treballar per a pagar l'hipoteca i arribar en la llengua fora a fi de mes.

Anem a repartir les culpes, de dalt a baix.

Se supon que quan els grans homes decideixen construir una cosa tan enorme com la **Unio Europea**, ho han de tindre tot previst. Els millors experts de cada camp han de dissenyar cada àmbit tenint en conte totes les dificultats presents i futures. Un projecte d'estes dimensions es com un rascacels descomunal, en el que tot ha d'estar medid i calculat per a que siga perfectament solit i resista huracans, terremots i tota classe d'accidents.

I no obstant fa l'efecte de que **Europa** ha segut dissenyada i construïda per uns aficionats, que tot es fa a base d'improvisació, posant pedaçes aci i allà per a anar tapant els clavills que van eixint.

Perque d'una atra manera no s'enten que hajam arribat ad esta situació. Si l'endeutament dels països anava a ser un problema, ¿per qué se permete que els països s'endeutaren? ¿No eren capaços de prevore eixos grans homes que, si deixes que algu s'endeute (i mes si es un polític), acabarà fent-ho? ¿I per qué, quan ya se sabia des de fea anys cap a on nos dirigiem, no se prengueren mides a temps per a canviar el rumbo? No, no es inocent Europa en esta situació. I no pareix que ningu se done per aludid quan se demanen responsabilitats.

De l'àmbit **estatal** se pot dir un altre tant. Deixant de banda l'endeutament directe de l'Estat, si el de les autonomies es tan pernicios, ¿per que se permet que s'endeuten fins a llimits insostenibles? Clar, s'ha de respectar, com en el cas dels estats en Europa, la llibertat de la gestió de cada autonomia. Però la llibertat s'ha d'exercir en responsabilitat, i això es lo que falta en este sistema. Cada autonomia hauria de tindre la llibertat de gestionar els seus propis recursos i responsabilitzar-se d'eixa gestió, i no gestionar els recursos que l'Estat tinga a be fer-li arribar, i, si no arriben en la generositat esperada, espolsar-se la responsabilitat transferint-la ad eixe Estat tan mesquí.

Dels **bancs** no cal afegir més a lo que ya s'ha dit repetidament: no només s'han dedicat a especular d'una manera insensata, si-

no que ara eixa insensateja anem a pagar-la entre tots. I tampoc aci se trobaran responsables; sobretot tenint en conte que la responsabilitat última era dels successius governs, que deixaren fer, quan no feren directament, com demostra el fet de que siguen precisament les caixes d'aforsos, controlades pels polítics, les que tenen els majors problemes.

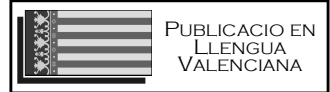
En resum, que esta crisi la paguem els de sempre, mentre els autèntics culpables continuen manant i vivint a tot tren com si en ells no anara la cosa.

Lo pitjor de tot es que, a pesar de ser conscients de tot açò, no pareix que hi haja manera de canviar res. En estos moments la major part de la ciutadania astraleja dels polítics, però no se consolida un moviment solit que pugua fer mossa en l'actual sistema. Hi ha més estudis que mai sobre la forma en que el poder manipula a la societat, i també sobre com fer front ad eixe poder. L'obra de **Chomsky, Lakoff, Sharp** i uns altres es coneguda, i les seues orientacions s'apliquen, com s'està fent en el moviment del **15M**, però la cosa no qualla. ¿Per qué?

Puix perquè van per davant de nosatres. Resulta que els polítics, que tan bovos pareixen quan de governar es tracta, es mostren molt espavilats per ad estes coses, i ells també lligen ad eixos autors, i prenen posicions.

Només començar el **15M** alguns partits s'acostaren per a intentar capitalisar-lo, en la qual cosa sabien que el desvirtuarien i li llevarien força. Més descaradament, han canviat la llei electoral per a dificultar al màxim l'arribada de nous partits —de noves idees— al club exclusiu que tenen montat. Ya volen modificar el **Codic Penal** per a que protestar pacíficament —simplement, sentant-se en terra— siga un delict. Açò son mostres de que s'estan anticipant a la possibilitat de que la societat civil pugua articular-se en un moviment fort que els obligue a fer canvis profunds en l'actual sistema, canvis que no poden sino anar en la direcció de **demanar responsabilitats** als polítics; i tenint en conte el grau d'incompetència demostrat, no pot hi haure cosa que els cause més por.

I lo que nos ha de donar por a nosatres es que, quan s'acabe la crisi i la gent torne a tindre treball i diners per a gastar, s'obliden els agravis i les reivindicacions. Que després de tant de patir, continuem en mans dels mateixos, i en les mateixes o pitjors condicions.

PUBLICACIÓ EN
LLENGUA
VALENCIANA

LA CITA

Errar es huma. Culpar a un altre es política.

Hubert H. Humphrey

SUMARI

- 1
• EDITORIAL: **LA RESPONSABILITAT DE LA CRISIS**
- 2
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
• FENT MEMORIA: **SISCENTS ANYS DEL COMPROMIS DE CASP (1412-2012)**
- 3
• FRUITES, VERDURES I HORTALICES (LXIV): **PARLEM DEL LLORER (i II)**
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
• PRESENTACIÓ: **CONSENS PER AL FUTUR**
• **TROBADA EN AGRES**
- 4
• **PASSATEMPS**
• **FAULA: L'OSTRA I EL CARRANC**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redacció final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, però no de divisió, entre nosatres.

AVIS

Imaginem que ya estara cansat de que li demanem que faça fotocopies d'est eixemplar per a repartir entre amics i coneguts, però mentre no nos toque la loteria, o cobrem una pensió d'exbanquer, no nos en cap una atra.

ACTIVITATS CULTURALS JUNY DE 2012

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
www.aellva.org

ARACV (Amics de la RACV)
C/Avellanes, 26. 46003 Valencia C.
Tel: 963 91 69 65

GAV (Grup d'Accio Valencianista)
C/ Pintor Gisbert, 17- baix. 46006 Valencia C.
Tel: 963 41 22 22 i 963 41 90 20

GDV (Grup de Dones Valencianes)
C/ Trinquet de Cavallers, 9. 46003 Valencia C.
Tel: 963 91 09 92

LRP (Lo Rat Penat)
C/ Trinquet de Cavallers, 9. 46003 Valencia C.
Tel: 963 91 09 92
www.loratpenat.org

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellanes 26. 46003 Valencia C.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

6 Juny (dimecres) 19:00 h Seu de la RACV.

CONFERENCIA: Mª Amparo Peris Pallardó: "La festivitat del Corpus. Una joia per a València".

+Info: **ARACV**

7 Juny (dijous) 19:00 h Seu de la RACV.

CONFERENCIA: Victoria Savalievva: "Los mejores ejemplos del Ballet u Ópera Clásica y su influencia en la Cultura Valenciana".

+Info: **RACV**

9 i 10 Juny (dissabte i dumenge) Casp (Saragossa)

V ENCONTRE D'ENTITATS CULTURALS DE L'ANTIGA CORONA D'ARAGO
+Info: **GAV**

11 Juny (dilluns) 19:40 h. Seu de l'Aellva.

TERTULIA-TALLER DE PROSA

Llegiran: Marta Lanuza i Josep Cubells

+Info: **Aellva**

13 i 14 Juny (dimecres i dijous) Ribarroja.

III SIMPOSI: "El Turia: Río de Vida. Estudio Integral".

IV SEMINARI: "AQUA: FONTS VITAE".

Places limitades.

Desplaçament des de Valencia C. en autobus.

+Info: **RACV**

15 Juny (divendres) 21:00 h. Hotel Astoria. Valencia C.

XIV PREMI LLEALTAT. Sopar i entrega del premi. Guardonat: Manuel Latorre Castillo.

Preu: 35 €

+Info: **GAV**

15 Juny (divendres) a les 19:00 h Seu de LRP.

CANT D'ESTIL

+Info: **LRP**

19 Juny (dimarts) 19:30 h Seu de LRP.

RECITAL POETIC a carrec dels alumnes del Curs de Declamació, baix la direcció de Remigi Pons.

+Info: **LRP**

(Continúa en la pagina següent)

FENT MEMORIA

M^aA.M.C.

Siscentos anys del Compromis de Casp (1412-2012)

Este mes de juny es complixen els siscentos anys del **Compromis de Casp**, l'acort que determinà l'ascens de la dinastia castellana dels **Trastámara** al front de la Corona d'Arago, i conseqüentment del Regne de València.

El 22 d'abril de 1412 començaven les sessions en la localitat de **Casp**, població d'Arago, a mitjan camí entre els tres territoris més importants implicats en el problema successori, motivat este pel buit de poder que havia deixat **Marti I**, l'**Huma**, en morir als 54 anys, el 31 de maig de 1410, sense

deixar descendència llegalment directa. Per una banda el seu fill, **Marti el Jove**, havia mort un any abans, i per una

altra no havia nomenat successor llegal al tro. Passarien dos anys, període conegut com **Interregne**, en els que serien les propies **Corts** les encarregades de governar.

Els pretenents que se disputaven la Corona eren:

- Recolzats per Arago i Catalunya, el **Duc de Calabria**, **Lluís d'Anjou**, nebot-net de Marti I; el comte **Jaume II d'Urgell**, gendre de Pere IV d'Arago (recolzat també per Mallorca), i **Fadrique de Luna**, o Federic d'Arago, fill illegítim del fallit Marti el Jove.

- Per part de València, el **Duc de Gandia**, **Alfons d'Arago**, tio de Marti I, que muigue abans de la reunió i fon substituït pel seu germa, **Joan**.

- I per últim l'Infant de Castella, **Ferran d'Antequera**, de la dinastia dels Trastámara, nebot per via materna de Marti I i net de Pere IV d'Arago.

També presentà la seua candidatura **Isabel d'Arago**, germana de Marti I, però fon descartada per la seua condició femenina.

Davant de tan complicada situació, que podia inclús generar una guerra civil, resultaria fonamental la mediació del Papa **Benet XIII** en la promulgació d'una bula en la que establia que l'elecció se faria per representants dels estats que conformaven la Corona.

El 15 de febrer de 1412, Arago i Catalunya firmaren la **Concordia d'Alcaniç**, acort en el qual s'establia el número de compromissaris, tres per cadascuna de les parts, i les regles que s'haurien de seguir per a l'elecció del nou rei. En un principi el Regne de

València no s'havia sumat ad esta reunió per la resistència militar del Comte d'Urgell, però ho faria en posterioritat, una volta derrotat el d'Urgell en la **Batalla de Morvedre**.

Els compromissaris per part valenciana foren **Bonifaci Ferrer** (Prior de la Cartoixa de Porta Coeli), **Vicent Ferrer** (pare dominic, germa de l'anterior; el futur Sant Vicent Ferrer) i **Gines Rabassa** (expert en Dret), qui, per malaltia, seria substituït per **Pere Beltran**.

L'elecció no fon gens fàcil puix hi havia molts interessos en joc. A pesar de la forta pressió catalana a favor de **Jaume d'Urgell**, a la fi resultaria elegit, probablement, qui menys s'esperava, Ferran

EL COMPROMIS DE CASP. DE SALVADOR DE VINIEGRA

d'Antequera. En esta elecció tingueren molt de pes els interessos econòmics (comerç de la llana d'Arago i València en Castella), la continuïtat de les bones relacions en **Castella** i l'influència del **Papa d'Avinyó** (el Papa Lluna, Benet XIII) que albirava aixina una possibilitat d'expandir la seua influència a Castella. Per part de València, l'opinió de Vicent Ferrer seria determinant. Les conclusions de les deliberacions foren llegides solemnement el 28 de juny de 1412 després d'un sermo de Sant Vicent en el que enaltí les virtuts de l'elegit. De tots els pretenents, l'únic que es negà a prestar vassallatge al nou rei fon el Comte d'Urgell.

Les **valoracions** de les conseqüències del Compromis resulten encara polemiques i contradictories. Hi ha tesis que destaquen la **centralisació** del poder monàrquic; unes altres consideren este pacte una mostra de **madurea política** dels Estats de la Corona puix evità una possible guerra civil; també les hi ha que defenen el poder factor que supongue l'idea de la **unificació** de les Corones de Castella i Arago en un únic estat.

Lo ben cert es que, a partir d'este transcendental canvi dinàstic, se donaran els primers passos per a la **castellanisació** de les societats de València, Arago, Catalunya i Mallorca, les quals es voran invadides per les costums i tradicions d'una Cort castellana que pronte oficialisarà la llengua castellana, mentres que relegarà a l'ambient domestic les vernacules d'eixos territoris.

Parlem del llorer (i II)

El llorer és molt utilitzat com a planta de potecaria, en particular el **Llorer gordonia lasianthus**, conegut per llorer medicinal. Hi ha un aiguardent de llorer, conegut per **Oli de Myrcia**, que és un astringent i que s'utilitza en la preparació de locions per a després de l'afaitat. Important és apuntar el paper que desempenyora en l'**indústria química**, puix entre els diversos productes que s'obtenen figuren com a

principals la manteca i l'essència de llorer. Les seues **fulles** contenen un oli essencial, substàncies amargues i taní, mentres que els chicotets **fruits** contenen una important quantitat de greixos, dels quals s'extrau una manteca especial molt usada en medicina i, especialment en veterinària.

Es creu originari d'**Àsia Menor**. Segons diu la Mitologia, el llorer (símbol de l'inspiració i de la victòria) passà de l'**Índia** a **Grècia**, a on, pel seu perfum, fou consagrat als deus, especialment a **Apolo**, deu de la poesia, de les arts i dels oràculs. Per tant, des de tots els temps i a través de totes les civilitzacions s'ha rendit cult a esta planta aromàtica i en les seues rames s'ha investit a poetes, artistes, guerrers, héroes, des de principis de l'Història, estant present des de l'antiguetat clàssica en moltes cerimònies, com nos relaten els historiadors; el mateix **Plini** nomenava als jardins en els que hi havia plantats llores "Jardins dels Césars". En la **Edat Mija** s'utilitzava en les nostres universitats per a coronar als hòmens de ciència, als artistes i als poetes. Al candidat que eixia victoriós de les proves de retòrica, se li oferia una rama de llorer, i tal volta per això se'l qualificava de "**baccalaureatus**" (bachiller).

PRESENTACIO

Consens per al futur

Tal com informarem en son moment, la **Convenció Valencianista.Valencianisme2012** aprovà el passat 21 d'abril el **Document Marc** que s'expongue a debat. Per a la seua presentació s'ha previst l'organització d'un acte que es celebrarà el proper **28 de juny**, a les 19:15 hores, en l'Hotel Solvasa -el mateix lloc a on es celebrà la Convenció-, Av. del Port, 129 de la ciutat de València. L'edició en la que es presentarà el Document Marc, que porta per títol **Consens per al futur**, incorpora les estadístiques de participació, a més dels discursos d'apertura i clausura.

En l'acte està previst que se presenten uns grups de treball constituïts en l'intenció de buscar possibles vies d'actuació futura, les quals permeten articular la manera de que el valencianisme reflexat en les conclusions de la Convenció pugui estar més present i actiu en la societat valenciana.

Els assistents a l'acte que estigueren acreditats en la Convenció rebran un exemplar de *Consens per al futur*, que estarà a la venda per al restant del públic.

La duració prevista s'estima en 90 minuts, confiant en haver acabat sobre les 21:00h.

Trobada en Agres

Organitzada pel **Rogle Constanti Llombart** en col·laboració en la Comissió organitzadora de la **Convenció Valencianista.Valencianisme2012**, el dia **1 de juliol**, diumenge, tindrà lloc una trobada lúdico-cultural en l'esplanada del **Santuari-Convenció de Santa Maria d'Agres**.

L'inici de les activitats està previst sobre les 11 h del matí. Les associacions que vullguen participar podran organitzar activitats i mostrar les seues publicacions. La jornada es complimentarà en una visita al santuari.

L'organització ha previst que el viatge es pugui realitzar, a més de en vehicles particulars, en un autobús contractat a l'efecte; les reserves per al mateix se podran realitzar fins al 23 de juny.

El pagament del viatge es podrà realitzar el dia 28 de juny, en l'acte de presentació de *Consens per al futur*, o el dia del viatge al pujar a l'autobús.

Per a confirmar la participació o obtenir informació més detallada, podran dirigir-se als organitzadors per mig dels correus: **rogleconstantillombart@gmail.com**; **info@valencianisme2012.com**; o del telèfon: **622 879 341**.

VISTA DEL SANTUARI DES DEL CAMÍ D'ACCÉS

ACTIVITATS CULTURALS

JUNY DE 2012

(Ve de la pàgina anterior)

20 Juny (dimecres) 7:00 h Eixida des de València C.

VISITA CULTURAL: "Joyes del Maestrat". Visita a Morella, Santuari de Sorita, El Forcall i Sant Mateu.

Preu: 29 € Reserva abonant l'import en Recepció de la RACV. No hi ha reserva telefònica.

+Info: **ARACV**

23 Juny (dissabte) 11:00 h Seu de LRP

CONCURS DE DECLAMACIO INFANTIL en honor a la Mare de Deu dels Desamparats.

+Info: **GDV**

25 Juny (dilluns) a les 19:30h Seu de LRP.

CLAUSURA DEL CURS 2011-2012

Entrega de diplomes als alumnes dels: Cursos de Llengua i Cultura Valencianes, Escola de Danses "Mª Teresa Oller", Aula d'Història, Curs d'Iniciació a la Poesia Valenciana, Curs de Direcció Escènica i Curs de Declamació.

Conferència de Clausura: Ricardo J. Vicent: "L'imprensa, el llibre i la venda del coneixement".

+Info: **RACV**

28 Juny (dijous) 20:00 h Seu del GAV.

CONFERENCIA: Juan García Sentandreu: "Passat, present i ¿futur? del valencianisme polític"

+Info: **GAV**

28 Juny (dijous) 19:15 h Hotel Solvasa.

PRESENTACIO: Consens per al futur

+Info: Vore quadro a banda en esta pàgina

Avancem una activitat del mes de juliol.

1 Juliol

TROBADA EN AGRES

+Info: Vore quadro a banda en esta pàgina

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correu 527

46002 València ciutat

Telèfon: 617 030 370

rogleconstantillombart@gmail.com

Rogle en Internet

Tots els exemplars editats fins ara estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.com,

www.cardonavives.com,

www.pjvalencianista.org i

www.acciordv.com

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusió ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. També pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **colaborador** (12 € a l'any), i t'enviarém a casa tots els números que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, també te quedariem molt agraïts. El nostre número de compte, en **Rural-caixa**, es:

3082 1222 81 4622492421

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.	1. Deïtat o divinitat en femeni.	<table border="1"> <tr> <td></td> <td>1.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>2.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>3.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>4.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>6.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>7.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>8.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		1.										2.									3.									4.									5.									6.									7.									8.							
			1.																																																																								
			2.																																																																								
			3.																																																																								
			4.																																																																								
			5.																																																																								
			6.																																																																								
			7.																																																																								
	8.																																																																										
2. Arma blanca pareguda a l'espasa, un tant corbada i generalment d'un sol tall.																																																																											
3. Guanyador en una lluita o competició deportiva.																																																																											
4. Diners sobrants que es tornen quan es paga de mes. En plural.																																																																											
5. Idea, escrit, dibuix, etc., que se te d'alguna cosa que se pensa fer i de com realitzar-la.																																																																											
6. Persona que intenta averiguar les característiques psicològiques de les persones a través dels traços de l'escriptura. En masculí.																																																																											
7. Peça de roba, feta en llana, cotó, etc., utilitzada per a cobrir-se el cap, sense ales i ajustada.																																																																											
8. Conjunt de pels grossos i durs que tenen alguns animals en la part superior del coll.																																																																											
La solució a peu de pagina.	<p>PARAULES VERTICALS</p> <p>1. Podar, tallar les branques o rames superflues dels arbres o plantes en la finalitat de que es desenrollen millor o donen millor fruit.</p> <p>2. Fer afonaments en una superfície pegant-li cops o fent pressió damunt d'ella.</p>																																																																										

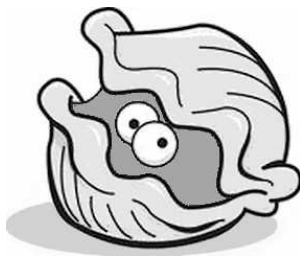
FAULA

M^aA.M.C.

L'ostra i el carranc

Aixo diu que era una **ostra** que estava enamorada de la Lluna. Quan el gran disc d'**argent** apareixia en el cel se passava hores i hores en les **valves** obertes mirant-la.

Des del seu lloc d'observació, un **carranc** molt astut es donà conte de que el **molusc** s'obria completament en

pleniluni i pensà menjar-se'l.

La següent nit, quan l'**ostra** s'obrí de nou, el **carranc** li tirà dins una pedra.

L'**ostra**, al moment, intentà tancar-se, pero el **culdol** li ho va impedir.

L'espavilat **carranc** ixque del seu amagatall, obligue les seues **esmolades** pinces, s'abalançà damunt de

l'inocent **ostra** i se la menjà.

Aixina sol passar a qui obri la boca per a dir un secret, puix sempre hi ha

un oit espavilat que se fa en ell i l'**escampa**.

Traducció i adaptació a la llengua valenciana d'una rondalla treta de www.terra.es

<p>GLOSSARI (paraula/ sinonims: definició)</p> <p>Argent/ plata: Metal precios, blanc i lluent, ductil i maleable; s'utilisa per a fer moneda i en joieria. En la parla sol utilitzar-se la forma <i>plata</i>, segurament per influència del castellà "plata", pero esta forma no es un castellanisme i està documentada des de ben antic.</p> <p>Carranc: Nom generic de diversos crustaceus decapodos que tenen el cos cobert per una corfa arrodonida i aplanada i cinc parells de pates, de les quals les dos primeres estan mes desenrollades i equipades en pinces. Hi ha moltes</p>	<p>varietats tant marines com de riu.</p> <p>Cudol/ roca: Pedra de dimensions variables, del tamany d'un puny o molt mes gran, en forma mes o manco esferica.</p> <p>Escampa de escampar/ propagar/ divulgar: En el text, fer que una informació o notícia siga coneguda per molta gent.</p> <p>Esmolades de esmolar/ afinar: Fer mes agut un objecte en la finalitat de que talle o punche mes i millor. La forma <i>afilar</i>, que algu hui utilisa es un clar castellanisme</p>	<p>Molusc: Animal invertebrat no segmentat de la familia dels metazous i que es caracteriza per tindre un peu muscular, estar cobert per una pechina o corfa calcarea i un orgue d'alimentació nomenat radula.</p> <p>Ostra: Molusc lamelibranqui mari del genero <i>Ostrea</i>, en pechina de dos valves desiguals, aspres, de color grisenc per fora i nacrat per dins, que s'adherix a les roques de la mar; es comestible i molt gustós.</p> <p>Valva: Cada una de les dos parts que componen la pechina d'alguns moluscs.</p>
--	--	---

Solucio:

Verticals: 1. ESPORGAR 2. ABONYAR

1. DEESA 2. SABRE 3. CAMPEO 4. TORNES 5. PROYECTE 6. GRAFOLEC 7. BARRET 8. CRI

I RECORDA... La nostra primera paraula es **esporgar**. Una **esporgada** es l'accio i efecte d'esporgar. Se diu **esporgador** a la persona que s'encarrega d'esporgar. Eix.: *Vaig a fer una esporgada forta als tarongers a vore si agarren mes força.*

La nostra segona paraula es **abonyar**. Un **bony** es una depressió o afonament en una superfície la qual hauria d'estar llisa i sense deformitats; es tambe una protuberancia que causa dolor i que ix en el cap a causa d'un colp. Se diu que està **abonyat** ad allo que te bonys en la seua superfície. Eix.: *Porta un bony al cap del bac que se pegà l'atre dia // M'ha caigut a terra la caçola i se m'ha abonyada.*